

7. september 2014

Stige til stjernene

Kommentarer og innspill til rapporten fra UiOs Strategic Advisory Board (SAB):
Build a Ladder to the Stars <http://www.uio.no/om/organisasjon/utvalg/strategic-advisory-board/sab-rapporten110814.pdf>

Et internasjonalt sammensatt strategisk råd har vurdert UiOs strategiske plan *Strategi 2020* og hvordan UiO har iverksatt strategiens mangfoldige målsettinger. Ledere ved UiOs sentre for fremragende forskning (SFF) ønsker å komme i dialog med UiO om SABs generelle anbefalinger. Her er noen punkter til denne dialogen.

Hovedpunktet er: SAB-rapporten understreker noe mange av oss har hevdet siden første utkast til *Strategi 2020*: Målsettingene er relevante, men for generelle og dessverre uprioritert. SFF-ene har mange erfaringer og konkrete forslag for å oppnå og fremme strategiplanens og SABs sentrale målsettinger innen dagens rammebetingelser, på kort og mellomlang sikt.

Det viktigste punktet er likevel at svært mange av forslagene SAB kommer med er å styrke nettopp den slags arbeid som SFF-ene driver med - internasjonal toppforskning med betydelig interdisiplinær karakter. Her besitter SFF-ene stor erfaring og kompetanse. SFF-ene er en av flere modeller og mekanismer UiO bør trekke inn for å realisere de målene SAB identifiserer.

Her er ytterlige momenter vi kan bidra med i første omgang.

- **Midler.** SAB savner midler i Norge for individ- og nysgjerrighetsdrevet forskning. Midler fra det europeiske forskningsrådet ERC åpenbart en viktig del av løsningen. UiO må og kan forbedre muligheter for å søke, få tilslag og faktisk gjennomføre ERC-forskning og liknende prosjekter med internasjonal kvalitetssikring.

- **Global synlighet** SAB understreker at UiO må legge til rette for forskning og undervisning på høyeste internasjonale nivå, og som synes der. Når ledelsen starter administrative reformer for å gjøre dette, spør også SFF-ene om hvilke endringer de mener forskere og lærere trenger. Det gjelder for eksempel

- Budsjett- og regnskapsstyring
- Tilsettingsrutiner

- **Sats ressurser på internasjonal kvalitet** SAB oppfordrer UiO til å velge noen områder for å bidra i fremste internasjonale rekke med forskning og undervisning – og sette inn ressurser der, selv om det koster. SAB understreker også viktigheten av å fremme nysgjerrighetsdrevet forskning. Hvordan kan UiO gjøre dette?

- *Utnytt de mulighetene som allerede finnes:* SFFene, og ERC-midler i særdeleshet, er blant kilder som bringer friske midler til UiO for kvalitetsforskning slik internasjonal fagfelleevaluering ser det. Særlig er ERC-midler attraktive siden de utløser mer enn tilsvarende ubundne midler fra departementet til UiO. Hva skal til for at flere gode ved UiO skal søke SFF, ERC-midler og liknende, få tilslag – og velge å bli ved UiO dersom de får tilslag?
- *Profesjonaliser støtteapparat for internasjonale grants.* Sørg for at forskerne for maksimal hjelp til å søke og gjennomføre store internasjonale prosjekter.
- *Optimaliser incentivstrukturen.* Nå blir ikke overhead og andre friske midler fordelt godt nok for å lokke mulige søkere, og til de forskningsmiljøene som får tilslag.

- **Tverr- og flerfaglig forskning.** SAB oppfordrer UiO til å forbedre muligheten til samarbeid på tvers av disipliner og fakulteter, ikke minst ved å redusere barrierer for undervisning og forskning. Hvordan? Mange SFF-ene gjelder temaer 'på tvers' av disipliner og fakulteter – spør gjerne! For eksempel: gjør det administrativt lettere å tilby PhDkurs som kan gi uttelling ved flere fakulteter.

- **Støtt kvalitet** SAB hevder at det finnes for få forskere og team som kan ha internasjonal roller: UiO gjør ikke nok verken for å utfordre miljøer som ikke holder mål, eller for å belønne fremragende forskning og undervisning. UiO gjør heller ikke nok for å tiltrekke seg verdens beste hoder. Hva kan UiO gjøre? Igjen, SFF-ene er blant UiOs internasjonale bidragsyttere, og mange av oss kjenner igjen beskrivelsen. Derfor:

- Gjør tilsettelsesprosessene enklere og hurtigere,
- Reduser kontrollene og forenkler rutiner som hemmer forskning
- Gi dyktige forskere bedre incentiver: la noe av de friske midlene komme dem til gode, - slik at vi kan anbefale UiO til verdens beste hoder.

- **Styringstruktur.** Hvordan er beslutninger og ressurser plassert i systemet?

- Hvor skal nye initiativ plasseres? SAB anbefaler at noen nye initiativ bør plasseres rett under rektoratet. SFFene har litt ulike erfaringer med å bli plassert under institutter.
- Hvordan kan UiO kvalitetssikre forslag om nye interdisiplinære initiativ? *Bruk* i alle fall de modellene som finnes. ERC-, SFF- og liknende vurderinger kan brukes, for eksempel: gi de miljøene og forskerne som nådde nesten helt opp eller høyt, rikelig med ressurser. Dette vil gi en kvalitetssikret prioritering av forskningsmidler, og UiOs egne satsninger må ikke komme i veien for dette.

- *Rekruttering* må bli mer fokusert på å tiltrekke globalt talent.

- UiO må endre rekrutteringsstrategiene
- Se hva som skal til for at Norges og UiOs arbeidsbetingelser kan være et komparativt fortrinn.
- Gi tidlig tilbud om fast stilling for veldig gode, f.eks. som identifisert gjennom ERC søknader.

Ole Andreas Andreassen

Andreas Føllesdal

Olav Gjelsvik

Trygve Helgaker

Elizabeth Lanza

Ludvig M. Sollid

Nils Christian Stenseth

Trond H. Torsvik